

lahko sledili vodi še naprej. Nadvse zanimivo bo videti sotočje vseh vod, ki se stekajo proti istemu cilju nekje pod velikim podorom Infinituma. Drugi del Stellovcev, sijajni plezalni duo Mršek & Diba pa je splezal 70 m kamina in po nekaj čudnih in nerazložljivih (pre)opremljanjih dosegel točno to, kar smo iskali. Nadaljevanje fosilnih galerij, smer Mala Boka, preprih soliden (ko se je vklopil).

V soboto je Rene ekipa krenila proti površju, prav tako polovica Huston ekipe. Luka in Vid sta ostala v Infinitumu in vložila vse moči v povezavo. Našla sta kopico novih odcefov, a nobenega znaka, da sta se prebila v Reneja. Čeprav sta mu dihala za ovratnik, sta morala zvečer priznati, da bo fizična povezava počakala naslednje akcije. Stellovci smo nadaljevali delo v galeriji. Spustili smo se v aktivno brezno, ki jo preseka, a mu nismo prišli do dna. Je možno, da smo prešli mejo, kjer se vode končno stekajo na jug? Še par prečk v galeriji in ustavili smo se pred 10 m stopnjo navzgor. Odprto nadaljevanje, ki čaka na nas.

V nedeljo smo se Stellovci in preostali del Hustonovcev odpravili soncu naproti. Na Hustonu nas je presenetil Matej, ki mu Rene ni bil dovolj in nam je prišel pomagat tovoriti opremo. Še par brezen višje sta nas enako razveselila Cyril in Jaroš. V prepišno noč smo pogledali nekaj po 20-ti uri. Na zveznem bivaku smo se vse tri ekipe ponovno združile in sledila je noč pripovedovanja in veseljačenja. Medtem je alpi trio v sestavi Andrej, Domagoj in Darja preživil mrzlo noč v snežni luknji. V ponedeljek, na silvestrovo, so poslali odposlanca in po hitrem postopku smo poškodovano koleno spravili do jeseniške bolnišnice, kjer je dobilo 10 šivov. Poklon ekipi za razsodnost in vzdržljivost. Nato smo znosili robo do kočice Petra Skalarja, kjer se nam je pridružila še kopica površincev, da skupaj proslavimo uspešno akcijo in prehod v novo leto.

Vid Naglič

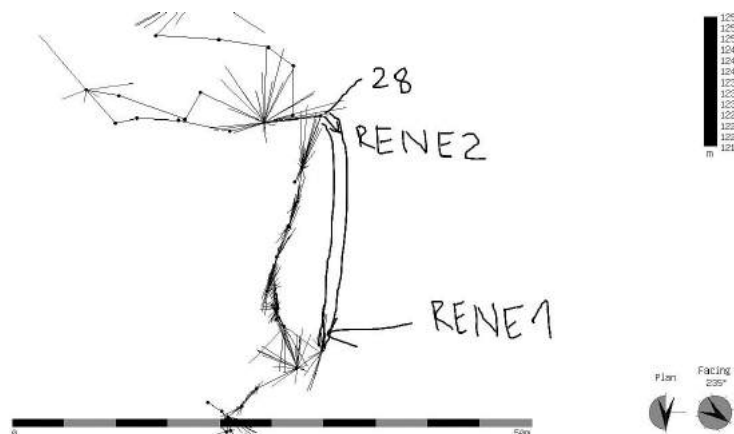
JAMARJENJE PO ŠPANJI

Baje so Erasmus izmenjave trenutno »in«, pa sem šel tudi sam. Odpisal sem še zadnji izpit, spakiral nahrbtnik in odšel na letalo za Bilbao. Ker imamo s starši drugačno definicijo za »kmalu«, je jamarska oprema po pošti prispela šele po mesecu in pol in začetek sem preživel študentsko. Nato pa sem se, ker imam jame rad, kmalu po prihodu pridružil lokalni jamarski sekciji – Grupo Espeleo Gaes Bilbao. Na prvem četrtkovem sestanku sem ugotovil, da je

Jamarili smo: Luka Havliček, Marko Rakovac (SO Velebit), Filip Šarc (Speleološki klub Ozren Lukič, Zagreb), Mitja Mršek (JK Borovnica), Klemen Kramar, Vid Naglič, Matic Di Batista, Lojze Blatnik, Matej Blatnik, Matija Perne, Tomaž Krajnc, Jure Bevc, Špela Borko, Cyril Mayaud, Jaroš Obu (Društvo za raziskovanje jam Ljubljana). Površinska ekipa: David Škufca, Andrej Drevenšek, Ester Premate, Nataša Sivec, Matevž Hreščak, Tjaša Vezovnik, Uroš Kunaver, Domagoj Korais, Darja Kolar (DZRJL).

Na dan pisanja prispevka je P4 dolg 4740 m in globok 1054 m. Sneg nam je zasul načrte v bližnji prihodnosti, a ni vrag, da ne gremo, takoj ko bo mogoče.

Iskrena zahvala gre Sončnemu Kaninu, ki nam vedno priskoči na pomoč s transportom. Brez njih bi bilo raziskovanje Kanina dosti težje! Hkrati nam prijazni nasmehi in spodbude žičničarjev vedno polepšajo dan in dajo vedeti, da je Kanin naš skupni biser. Hvala tokratnemu sponzorju Diba s.p., ki je poskrbel za dodatne stroške hrane in opreme. In pa seveda Davidu Škufci, ki je pričaral najboljšo silvestrsko večerjo – naj ti bo kotel še naprej naklonjen ;).

Skica slušne povezave P4 z Renejevim breznom, prosto po Vidu. Meritve pridejo naknadno (avtor: Vid Naglič).

društvo dokaj majhno in da 1/5 jamarsko aktivnih članov govori pogojno angleško. Med hvaličenjem z uspehi s Kanina in obračanjem 3D modelov sem mogoče pozabil omeniti, da sem se z jamarstvom začel ukvarjati šele pred kratkim. Pa še Slovenijo tako ali tako vsi poznajo kot zibelko raziskovanja.

Nekaj »libre«, »piedra«, »moscheton« in »cuerda« kasneje in že smo se družili praktično vsak vikend.

1 - Kantabreja – Rasines, 2 - Pireneji – Isaba – Ezkaurre, 3 - Gorbeia – Itxina (vir: Google maps).

Društvo je del krovne organizacije Unión de Espeleólogos Vascos (UEV). Skupaj organizirajo reševalne vaje, čistilne akcije, tečaje topografije ... Na tej točki je pomembno povedati nekaj o organizaciji jamarstva v Španiji. Društvom so dodeljena območja raziskovanja, vsako torej dobi svojo gomilo apnenca, ki jo potem dolga leta luknjajo kot švicarski sir.

Pri tem zapisu sem zaradi preglednosti zanemarljivo kronološko urejenost in se osredotočil na tri območja delovanja društva. Zato pa vsaj naštevam aktivne člane društva v biološko-kronološkem vrstnem redu: Iñaki, David, Esther, Aitor, Sara, Vid. Gonilna sila društva je 25-letni Aitor, geolog, ki skrbi, da društvo živi v raziskovalnem smislu.

Kantabreja – Rasines

20 km². 260 jam. 103 km jamskih rovov. Območje je zanimivo, ker na veliko delih dolomit tvori kristale, polnilo med temi kristali pa je apnenec, kar pomeni, da voda raztopi apnenec in odplakne dolomit. Zato lahko enaka količina vode v enakem času ustvari večjo kavitacijo, kot bi jo sicer v apnencu – tvori ene največjih jamskih dvoran. Notranja temperatura 10–12 °C.

Torca del Carlista: Največja jamska dvorana v Evropi. 497 m dolžine, 287 m širine in 97 m višine – baje, zbiram prostovoljne prispevke za Scuriona, pa lahko povem iz prve roke. V jamo vodi cca. 20 m vrvi s par pritrdišči, nato pa 80 m v kosu, na katerem sem nazaj grede ubranil dobro ime ferajna. To je bila moja prva jama po več kot mesecu dni in čudovito se je bilo spet vrniti v podzemlje.

Torca de Corveras (RN-31): Tehnično smo splezali 15 m visoko steno, da smo prišli do meandra, ki pa se je nazadnje zaprl. Nazaj grede nas je 150 m globoko ujela nevihta, a smo bili z nekaj hitrimi zamahi žimarja kmalu na varnem.

Regato calero II (RN-103): Dolžina več kot 20 km, globina 322 m. Odkrili smo zanimive fosilne rove z močnim preprihom. Jamo poskušajo povezati z bližnjo La Red del Silencio (60 km), tako bo sistem dolg več kot 80 km.

Pireneji – Isaba – Ezkaurre

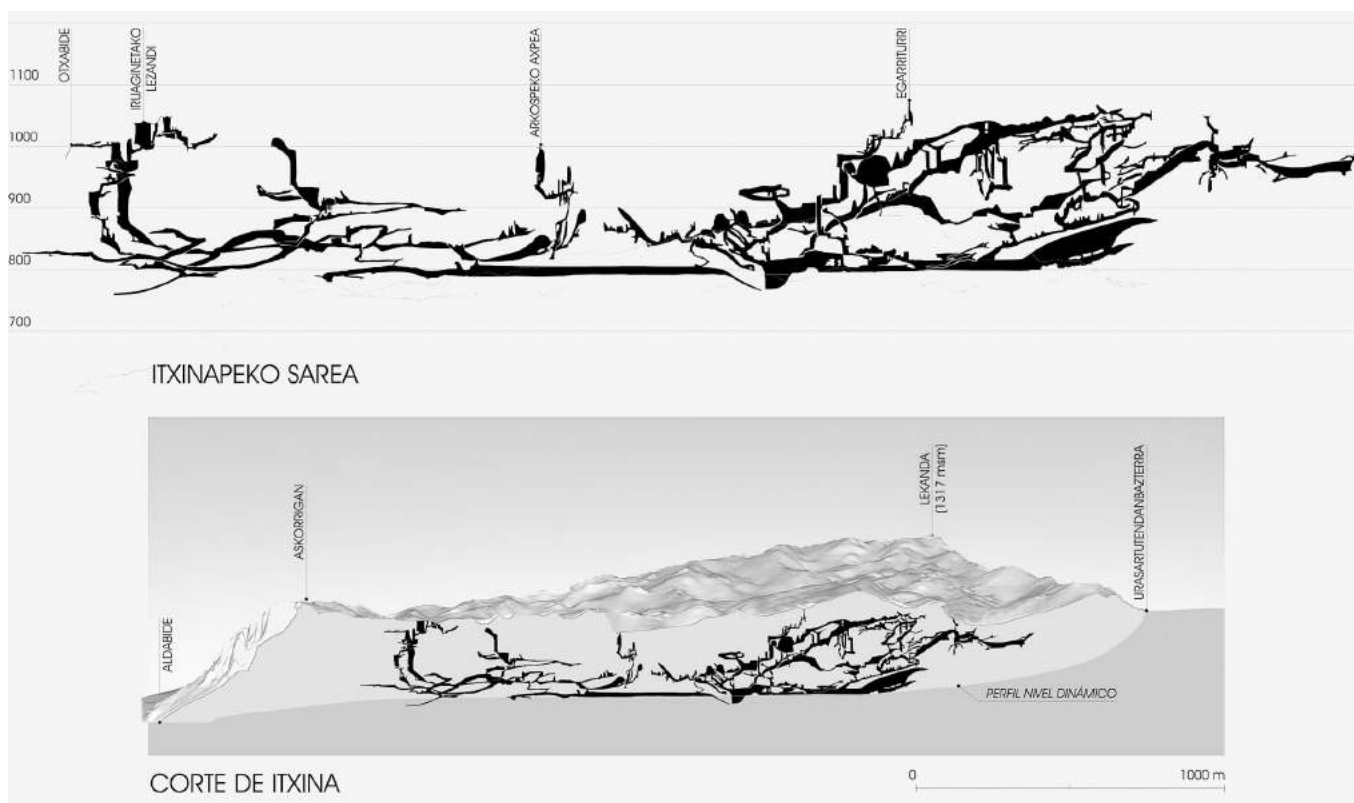
Podaljšan vikend smo preživeli v Pirenejih, kjer smo raziskovali pred 30 leti odkrite jame. Seveda v 30 letih spomin zbledi, zato smo dobršen del časa namenili lociranju. Območje je antiklinalna guba, jame pa se nahajajo na obeh straneh gube. Ena od jam na eni, druga na drugi strani. Podobno našim Pokljuškim, vendar so brezna manjših dimenzij. Temperatura v jamah je okrog 3 do 4 °C.

EZ-28: jama je na 1700 m nadmorske višine. Spustili smo se 90 m globoko, od koder smo se ob neuspelem lociranju prepriha razočarani vračali.

EZ-6: Naslednji dan je prinesel zanimivejša odkritja. Locirali smo jamo z vhodom 1 x 0,8 m s preprihom v terabatiših. Nikoli nisem še videl, kako piha iz Evklida, ampak bi si predstavljal, da nekako tako. Tukaj sem opremil svojo prvo jamo. Opremlja se s fiksi multimonti 10 x 60. Cca. 70 m globoko brezno sem opremil z Y na steni izven jame, malo nerodno postavljenima pritrdiščema nekaj metrov v notranjosti in še par v nadaljevanju. Na dnu smo se zbasali v meander, iz katerega je obupno pihalo, in tam dvakrat uporabili plastično slamico rastlinskega gnojila. Prišli smo do 5 m (po njihovem mnenju vsaj 10 m) globokega brezna, kjer pa smo morali zaradi manjka vrvi zaključiti. Distota nismo imeli s sabo, ker jam nikoli ne merijo na »raziskovalni« ekspediciji, kar je bedarija. Mar bi izmerili in bi vedeli. Jame se tudi še vedno rišejo »na roke« pa sem mislil, da danes »do poroke« velja le še pogovorno.

Gorbeia – Itxina

4,7 km². 406 jam. 80 km rovov!! 112 milijonov let star

Itxina (vir: El grupo espeleológico G.A.E.S. de Bilbao).

apnenec. Gora je triangel, oblike skled. Jamska temperatura 6–8 °C. Območje je del nacionalnega parka Gorbeia in je hkrati najbližje sedežu društva, dobre pol ure vožnje stran. Zraven Itxine se nahaja najvišji vrh in ponos Baskovske države – Gorbeia. Meri 1481 m oz. točno 1500 m, če vštejemo še 19-metrski križ na vrhu. Zakaj pa ne, če lahko.

Sistem: Itxinapeko Sarea, 49 km rogov

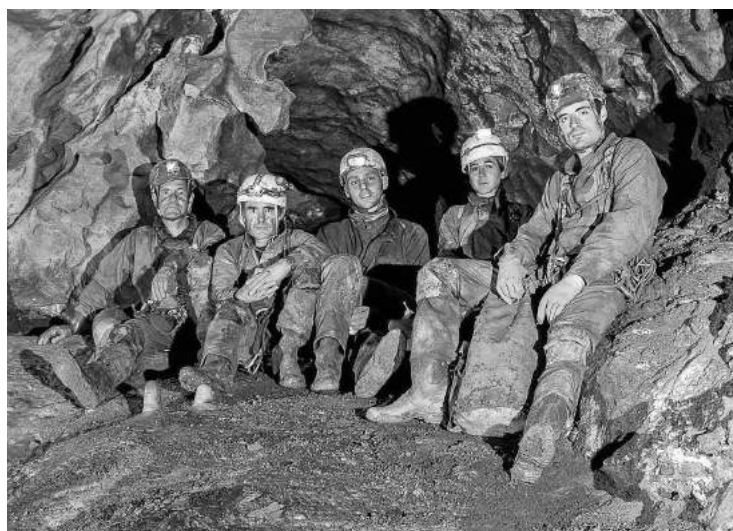
- ITX-200: Prvi vhod na vrhu masiva. Močan prepih primeren velikosti sistema. V jami se nahaja 10.000 let staro okostje leva, ki še čaka na resnejše biološke raziskave.
- Otxabide: Drugi vhod v isti sistem. Na to akcijo sva odšla skupaj s Cyrilom, ki je prišel na obisk. Baskovski ferajn mu je posodil opremo in skupaj smo se spustili 200 m globoko, kjer se lepo vidijo galerije velikih dimenzij, ki so bile v preteklosti vakluzijski izviri.

O tem območju ne bom preveč izgubljal besed, obsežnost sistema je vidna na priloženem načrtu.

To pa je vse. Ferajnovi sestanki so vsak četrtek ob 19.30 v 6. nadstropju bloka v centru mesta. Ker je po navadi le manjše število udeležencev in ne govorijo en prek drugega, nimajo neke v naprej pripravljene forme, kot smo je navajeni v Ljubljani. Tehnično so dobro podkovani, imajo jake mašine, le vrvi jim malo manjka, zato se jame opremlja vsakič na novo. Kar pa, če so tvoje jame po večini

horizontalne, ni večji problem. V jame se načeloma hodi samo ob sobotah, ker nedelja je »el día de familia«, zato se akcije po navadi zaključijo zelo pozno (enkrat smo se domov vrnili ob 4.30). Pice po akciji ni, prav tako ne piva, kar je malo škoda, morala sodelujočih včasih zna pasti. Na tri-dnevni odpravi v Pireneje se tuširaš 2 x, ne pa prideš z enimi gatami in eno majico za preoblečt. In spet, trije dnevi brez enega samega piva, človek se tako že vpraša, če je problem mogoče v njem samem?

Na koncu smo se kljub mnogim razlikam in jezikovni barieri imeli lepo. Pred odhodom sem jih počastil s pivom in se jim zahvalil, da so me sprejeli v svoje vrste. Vem da znajo biti društva zelo zaprte skupnosti, pa v njihovem primeru ni bilo tako. Poleti jih vabim na Kanin, oni nas v Pireneje.

Skupinska fotografija (foto: Iñaki Latasa).